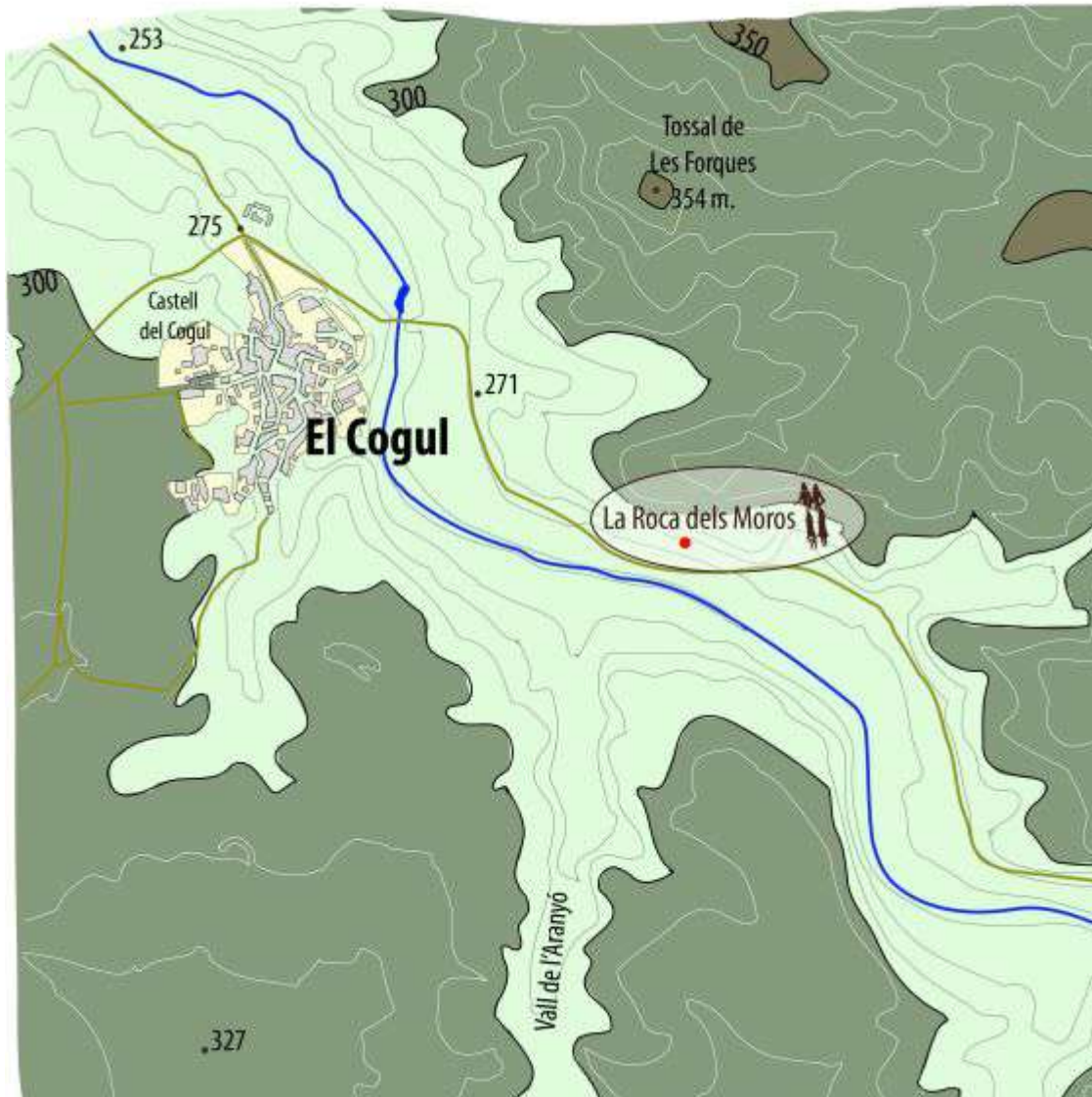

Descobrim els animals de la Prehistòria

Material per preparar la visita

On és, la Roca dels Moros?

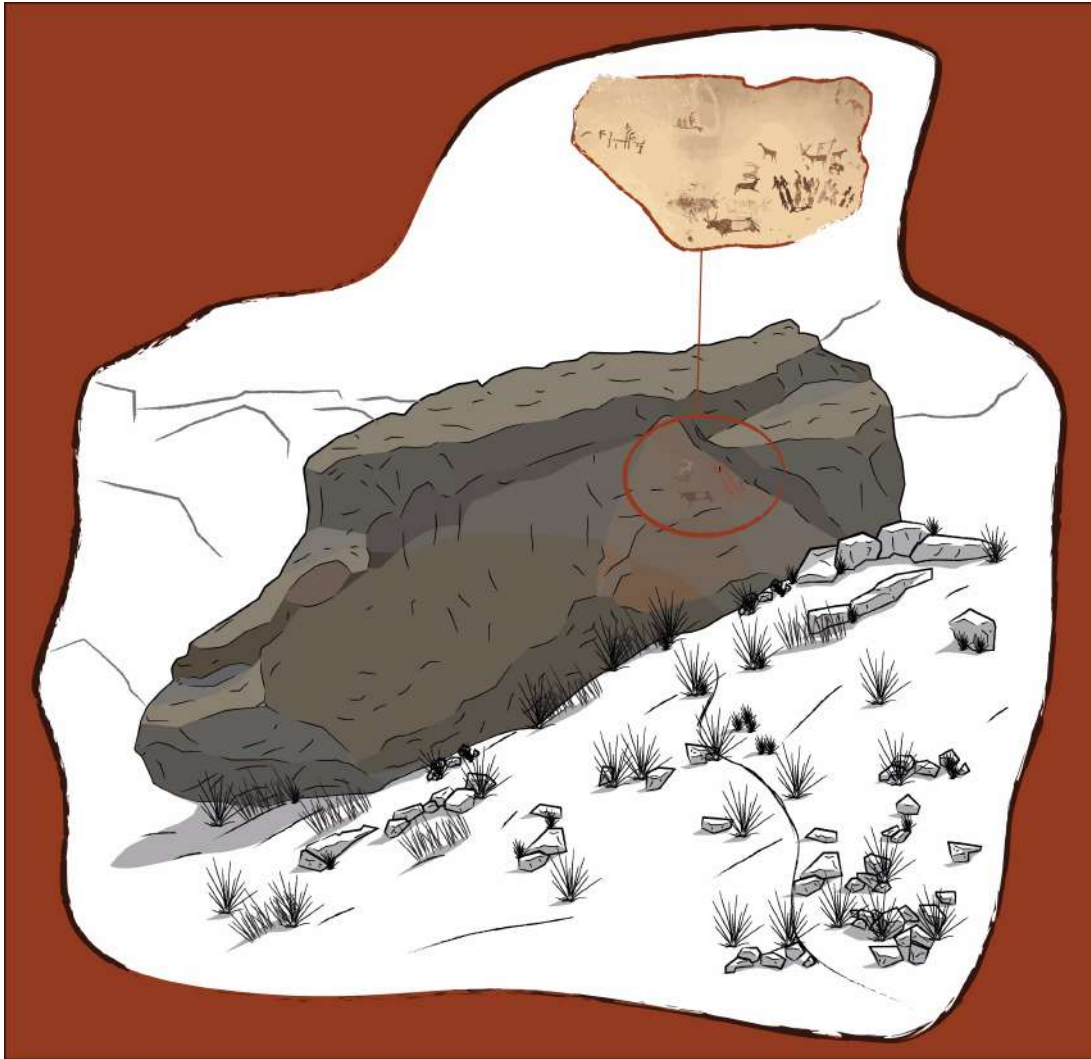

El Cogul és un petit municipi de les Garrigues, situat a l'oest de la comarca. El paisatge d'aquestes terres és aspre i ondulat, dominat per les oliveres i els ametllers, on despunten petits tossals com el Tossal de les Forques (352 m), situat a l'est del Cogul.

El terme és travessat pel riu de Set, que neix al vessant septentrional de la Serra de Llena (a la comarca del Priorat, Tarragona) i que aflueix al riu Segre prop de Sudanell.

La Roca dels Moros està ubicada a poca distància del Cogul, a llevant del poble, en el vessant esquerre del riu Set.

Què és, la Roca dels Moros?

La Roca dels Moros és una cavitat de reduïdes dimensions on es conserven gravats i pintures rupestres fetes pels darrers grups humans caçadors-recol·lectors postpaleolítics. Unes manifestacions que denominem art llevantí, i que alguns investigadors situen entre els 8.000-5.500 a.C.

A més, el mural conserva una petita mostra de motius pertanyents a grups de pagessos i pastors (neolítics i d'etapes posteriors, conegut com art esquemàtic, datat entre el 5.500-2.000 a.C., i un bon nombre de gravats entre els que destaquen inscripcions ibèriques i romanes.

La presència de motius pertanyents a diferents èpoques i moments culturals posen de manifest la perdurabilitat del lloc com a centre d'activitats socials, una característica que fa del Cogul un enclavament excepcional.

Els valors de la Roca dels Moros

■ **Valors culturals i patrimonials** | Les pintures rupestres del Cogul conformen un magnífic exemple d'art rupestre no només a Catalunya, sinó a tota Europa. La seva importància és cabdal per entendre com pensaven les societats que durant segles poblaren aquestes terres. La Roca dels Moros fou el primer conjunt de pintures rupestres documentat a Catalunya (1908) i des de llavors, es va convertir en un referent de l'art prehistòric peninsular. El màxim reconeixement de les pintures arribà el 2 de desembre de 1998, quan l'Art rupestre de l'Arc Mediterrani de la Península Ibèrica (dins el qual s'inclou la roca del Cogul) fou declarat Patrimoni de la Humanitat.

Els valors de la Roca dels Moros

■ **Valors naturals** | La Roca dels Moros està íntimament lligada a l'entorn que l'envolta: no és possible entendre les pintures sense entendre el seu entorn natural, i viceversa. La relació que actualment mantenim amb el medi natural és molt diferent de la que van mantenir les societats prehistòriques. Llavors (i fins no fa gaire), l'home aprofitava tots els recursos que li oferia el territori, transformant-lo i configurant un sistema social i econòmic que avui dia ja ha desaparegut. Una part d'aquest paisatge que veiem avui dia forma part d'un espai natural protegit, el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) de Melons-Alfés.

Els valors de la Roca dels Moros

■ **Valors educatius** | No podem entendre el món actual sense entendre el nostre passat. Com som ara, com pensem i com vivim és el resultat de milers d'anys de evolució, de trobar la millor manera de resoldre els nostres problemes i de satisfer les nostres necessitats. És per això que hem de conscienciar-nos de la importància de respectar les restes del passat, de tenir-ne cura. Les pintures rupestres del Cogul ens permeten entendre no només les tècniques pictòriques prehistòriques, són també un mitjà a través del qual aproparnos a la manera de viure de les societats que van viure al Cogul o a l'evolució de l'entorn natural.

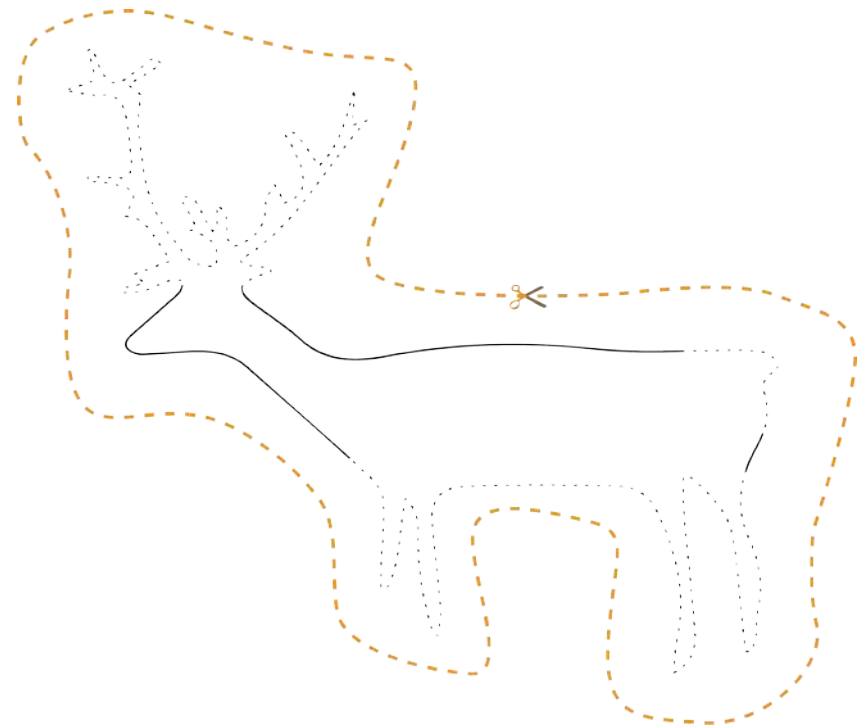
Els valors de la Roca dels Moros

■ **Valors socials** | Viure en societat, i en una societat actual acceleradament diversa implica situar el respecte social com un dels pilars necessaris que han de vertebrar la convivència. L'aproximació al coneixement a una societat tant diferent del passat a l'actual, ens ha de permetre veure que al nostre voltant hi ha moltes concepcions socials-ideologiescreences diferents a les que un mateix pot tenir però que es mereixen el respecte necessari que la convivència de la diversitat mereix. El jaciment de la Roca dels Moros ens permet no defugir temes necessaris com els debats de gènere (el paper de la dona com a membre actiu de la comunitat) o la diversitat d'origen de la societat actual (immigració-nom del centre).

La visita. Què farem?

L'objectiu de la visita és ajudar la Noa a refer el mural de les pintures del Cogul. Descobrirem els diferents animals que s'hi van representar, fixant-nos molt bé en quins són els elements que ens ajuden a diferenciar uns dels altres. També connectarem aquests animals amb el seu medi natural i aprendrem què mengen o a on viuen.

Després, pintarem l'animal preferit de la Noa, el cérvol, i construirem el nostre propi mural prehistòric!

Abans i després de la visita: treball a l'aula

■ **Abans de la visita** | La visita a la Roca dels Moros comença a l'aula. Us donem algunes idees per poder-la preparar amb els alumnes:

L'eix de la visita són els animals, per tant a l'aula es poden fer activitats que serveixen d'introducció al món animal i que permetin als nens i nenes descobrir que ens diferencia a nosaltres, els humans, dels animals. També podem treballar la diferència entre els animals domèstics i les mascotes, que segur que molts en tenen, i els animals salvatges, que són els representats al Cogul (cérvol i cérvola, bou, boc o cabra, porc senglar).

Important! Els nens i nenes arribaran a la Roca dels Moros convidats per la Noa, per tant és molt important treballar a l'aula la carta que aquesta els hi envia.

Abans i després de la visita: treball a l'aula

■ **Després de la visita** | Esperem que la visita a la Roca dels Moros us agradi! Us donem algunes idees per treballar a l'aula i reforçar tot el que heu après durant la vostra visita.

Què hem fet, a la Roca dels Moros?: En grup, parlarem sobre la visita a la Roca dels Moros. Què és el que vam fer? Què és el que més ens va agradar? Vam aprendre alguna cosa nova?

A l'aula, podem seguir treballant amb les figures representades a les pintures del Cogul. Les podem retallar i crear un mural, o bé treballar-les de manera individual.

Abans i després de la visita: treball a l'aula

■ **Després de la visita | Avaluació.** Després de la visita, haurem après a...

Reconèixer els diferents motius representats a la Roca dels Moros.

Distingir les diferents espècies animals representades al Cogul i identificar els seus elements més característics.

Identificar i situar correctament les diferents parts dels animals.

Identificar algunes de les característiques del mode de vida dels animals salvatges i com s'han relacionat aquests (i es relacionen) amb l'esser humà.

